

TYSNES KOMMUNE

ÅRSMELDING 2018

FOR KONTROLLUTVALET I

TYSNES KOMMUNE

1 **Føremål og oppgaver for kontrollutvalet**

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. I «Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar» finn ein i kap. 3 «Alminnelige regler om kontrollutvalgets ansvar og oppgaver». I § 4 står det mellom anna:

«Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.»

Oppgåvene til utvalet omfattar alt innanfor tilsyn og kontroll, både rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

2 **Samansetjing av kontrollutvalet.**

Kontrollutvalet for perioden 2015 – 2019 er slik samansett :

Medlemmer :

1. Britt Sørensen Dalsgård, (Ap), leiar
2. Lorentz Lunde, (Krf), nestleiar
3. Patrick Russel Madsen (Ap)

4. Magne Ivar Fauskanger (Frp)
5. Kirsten Gunn Epland (H)

Varamedlemmer :

Vara for 1, 2 og 3:

1. Lars Enes, (Krf)
2. Lene Bergesen Kleppe, (Ap)
3. Inger Johanne Røssland (Ap)

Vara for 4 og 5:

1. Helge Hauge (Sp)
2. Linbjørg Lunde, (V)
3. Arne Onarheim, (H)

I følgje lova skal minst ein av medlemmane i kontrollutvalet og vera medlem av kommunestyret. Patrick Russel Madsen er kommunestyremedlem.

3 **Om verksemda til kontrollutvalet i 2018**

- Kontrollutvalet hadde 5 møter i 2018, og handsama 48 saker.
- Ordførar har møterett i kontrollutvalet og har møtt på dei fleste møta.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt for å informera til kontrollutvalet, når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har og møtt på alle møta i kontrollutvalet.
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 **Sekretariatsordninga**

I kommunelova § 77 pk.10 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggast til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå § 20 i Forskrift om kontrollutvalg - «Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har sekretærbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og et utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens administrasjon.»

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune utfører sekretariatstenesta for kontrollutvalet i Tysnes kommune. Kari Nygard har utført sekretæroppgaver på kontrollutvaldsmøta.

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune er også sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane: Tysnes, Stord, Kvinnherad, Bømlo, Fitjar, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Odda, Voss, Fusa, Øygarden, Sund, Samnanger, Askøy og Vaksdal. Sekretariatet utfører og sekretariatstenester for kontrollutvalet i Bergen Kirkelige Fellesråd.

Avtale om sekretariatstenester for kontrollutvalet i Tysnes kommune gjeld frå 01.01.2017 til 30.06.2020, med opsjon på ytterlegare 2 år.

5 **Revisjonstenesta**

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er å jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak.

Deloitte AS er revisor for Tysnes kommune. Noverande avtale gjeld fram til og med 30.06.2020. Deloitte har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørar. Ansvarleg revisor har vore partner i Deloitte Bjarne Ryland, som i tråd med regelverket har lagt fram eigenvurdering for at Deloitte er uavhengig i høve til Tysnes kommune.

6 **Arbeid med forvaltningsrevisjon.** **Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020**

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 10 om Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon lyd slik:

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegera til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Plan for forvaltningsrevisjon vart vedteken, med nokre endringar i rekkefølge på prioriterte prosjekt, i kommunestyremøte 13.12.2016.

6.1 **Gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2017.** **Forvaltningsrevisjon av helsestasjons- og skulehelseteneste**

Kontrollutvalet drøfta i sitt første møte i 2018, 06.02.18, sak vedr. «Oppstart av prosjekt innan forvaltningsrevisjon». Det blei i møtet gjeve ei grunding orientering til kontrollutvalet om dei prosjekta som var aktuelle. Dei prosjekta som var mest aktuelle var:

- Forvaltningsrevisjon av helsestasjon og skulehelseteneste
- Forvaltningsrevisjon av kapasitet og etterleving av rutinar og regelverk innan pleie- og omsorgstenestene

Kommunestyret hadde og gjort vedtak om at kontrollutvalet burde vurdere konkurranseutsetting av forvaltningsrevisjonsprosjekt, og utvalet drøfta også dette grundig.

Kontrollutvalet fatta slikt vedtak i møte 06.02.18.:

1. «Kontrollutvalet har vurdert konkurranseutsetting av arbeid med forvaltningsrevisjon prosjekt for prosjekt. I vedteken plan for forvaltningsrevisjon for valperioden er det lista opp fire prioriterte prosjekt. Ingen av dei er gjennomført. Utvalet ser at resultatet av å konkurranseutsetja dette arbeidet nå, ville vera at ein heller ikkje får gjennomført noko forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2018. Kontrollutvalet vil prioritera å få gjennomført eit prosjekt i 2018.
2. Kontrollutvalet vil gjennomføra forvaltningsrevisjon innan helsestasjon og skulehelseteneste.

3. *Deloitte vert beden om å levera forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, evt. avgrensingar og ressursbruk.*
4. *Forslag til prosjektplan vert å levera til sekretariatet seinast innan 27.02.18 og skal godkjennast i neste møte i kontrollutvalet.»*

Prosjektplan for forvaltningsrevisjonen blei godkjent i kontrollutvalet i møte 03.04.18.

Arbeidet blei starta opp i april 2018 og avslutta i november 2018. Kontrollutvalet fekk løypemeldingar undervegs om arbeidet. Rapport etter forvaltningsrevisjonen blei sendt til kontrollutvalet, som handsama rapporten i sitt møte 29.11.18. Kontrollutvalet innstilte til kommunestyret i saka, og kommunestyret gjorde vedtak i møte 12.12.18 som var i tråd med innstillinga frå kontrollutvalet.

Vedtak:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan Helsestasjons – og skulehelsetenesta i Tysnes kommune ber kommunestyret rådmannen syta for:

1. *at det blir etablert eit heilskapleg styringssystem for helsestasjons- og skulehelsetenesta, som omfattar alle pålagde krav knytt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere verksemda. Under dette mellom anna:

  - a. *Tydeleg fordeling av roller og ansvar*
  - b. *System for å ha oversikt over medarbeidarane sin kompetanse og behov for opplæring*
  - c. *System for å få oversikt over område i verksemda der det er risiko for svikt eller manglar*
  - d. *System for å få oversikt over avvik, under dette uønska hendingar*
  - e. *Prosedyrar og rutinar knytt til sentrale arbeidsoppgåver*
  - f. *System for å gjere bruk av erfaringar frå pasientar, brukarar og pårørande**
2. *å avklare kva rolle psykisk helsearbeidar barn og unge skal ha i skulehelsetenesta, og kva regelverk og retningsliner vedkomande skal rette seg etter i sitt arbeid.*
3. *systematiske vurderingar av ressursbruken i helsestasjons- og skulehelsetenesta, for å sikre at ressursane er tilstrekkelege i forhold til dei oppgåvene som skal utførast. ”*
4. *at barn og ungdom i Tysnes kommune vert sikra eit lett tilgjengeleg lågterskeltilbod i helsestasjon, skulehelseteneste og helsestasjon for ungdom*
5. *at skulehelsetenesta har eit systemretta samarbeid med skulane som er i samsvar med anbefalingane i nasjonale faglege retningsliner.*
6. *at sterke anbefalingar i nasjonale faglege retningsliner blir etterlevd, og sørgjer for at eventuelle avvik blir grunnleggjande og dokumentert.*
7. *Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.04.2019 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»*

Kontrollutvalet vil følgja opp kommunestyret sitt vedtak og etterspørja informasjon om arbeid med oppfølging av dei tiltaka som er påpeika i forvaltningsrevisjonen.

6.2 Oppfølging av tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt. Forvaltningsrevisjon av plan- og byggesaker i Tysnes kommune.

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytta for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar. Forvaltningsrevisjon er ein av dei pålagde oppgåvene til kontrollutvalet. I forskrift for kontrollutval står det at *«Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.»*

Det har tidlegare blitt gjennomført forvaltningsrevisjon av tenestområdet plan- og byggesaker i Tysnes kommune. Kontrollutvalet har etterspurd informasjon om oppfølgingarbeidet. Det er gjeve informasjon om system / internkontrollsystem og rutiane ein nå har teke i bruk i byggesakshandsaminga, samt arbeid med tilpassing til regelverk og offentlege malar.

Status for oppfølgingsarbeid etter forvaltningsrevisjon av tenesteområdet plan- og byggesak blei handsama i møte i kontrollutvalet 29.11.18. Det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet seier seg nøgd med det som kjem fram i tilbakemeldinga frå rådmannen når det gjeld oppfølging etter forvaltningsrevisjon av plan- og byggesaker og seier seg ferdig med saka.

Når E-Byggesak er teke i bruk i kommunen ber kontrollutvalet om at det vert gjeve ei orientering om erfaringar med å ta systemet i bruk.»

7 Arbeid med selskapskontroll

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 13 Selskapskontroll lyd slik:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkekommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.»

Planen for selskapskontroll vart vedteken i kommunestyremøte 13.12.2016.

7.1 Gjennomførte selskapskontrollar, oppfølgingsarbeid og bedriftsbesøk.

Kontrollutvalet har ikkje gjennomført selskapskontroll eller bedriftsbesøk i 2018 i nokon av dei selskap som kommunen har eigarskap i.

7.2 Eigarskapsmelding for Tysnes kommune 2013 - 2015

Eigarskapsmeldinga for Tysnes kommune blei vedteke i kommunestyret 18.06.13. Arbeidet med denne meldinga er med på å gje eit godt grunnlag for å utøva eigarskapen som kommunen har på ein tilfredstillande måte. Kontrollutvalet vil halda seg orientert om arbeidet med å følgja opp eigarskapsmelding for Tysnes kommune vidare framover, bl.a. bør kontrollutvalet etterspørja kva tid det er tenkt å laga ny eigarskapsmelding..

8 Forum for kontroll og tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Tysnes kommune er medlem i FKT. FKT har utarbeida ein vegleiar til «Kva kan ein forvente av oppgåveutføring og kompetanse frå sekretariatet» i 2018. Kontrollutvalet i Tysnes kommune gav uttale til forslag til vegleiar. Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

9 Opplæring

Kontrollutvalet har arrangert kurs i regi av Deloitte. Ein kursdag pr. år inngår i fastprisavtalen med revisor. Det vart arrangert kurs med tema «Samfunnsansvar og antikorrupsjon» i samband med kommunestyremøte 25.09.18.

Ein av kontrollutvalet sine medlemmer deltok på seminar «Folkevaldopplæring» på Solstrand i januar 2018.

10 Tysnes kommune si heimeside og bruk av elektronisk møteinnkalling.

Informasjon om kontrollutvalet på heimesida til Tysnes kommune er lagt til rette på ein god måte. Kontrollutvalet brukar lese Brett på møta sine, og får innkalling til møta elektronisk. For å nytta denne arbeidsmåten i politiske utval er det ein føresetnad at heimesida er godt tilrettelagt, og at innkallingar og protokollar vert lagt ut.

Innkallingar og protokollar for kommunestyret, formannskap og hovudutval, der ein kan henta ut relevant informasjon for kontroll- og tilsynsarbeidet, er ikkje tilrettelagt på ein optimal måte med omsyn til å henta ut informasjon. Til tider er det utfordrande å finna aktuelle saker og vedtak som skal meldast vidare til kontrollutvalet. Ein bør arbeida vidare med å få på plass gode rutinar for dette.

- 11** **Arbeid med rekneskapsrevisjon og den økonomiske situasjonen i Tysnes kommune.**
Kontrollutvalet gav sin uttale til Tysnes kommune sin årsrekneskap for 2017 i møte 03.05.18.
Oppsummering/tilrådingar frå kontrollutvalet:
- Kontrollutvalet merkar seg at det økonomiske driftsresultatet for 2017 er tilfredstillande, og ligg over gjennomsnittet i landet, og også over TBU sine tilrådingar.
  - Kontrollutvalet vil og peika på at kommunen har eit tilfredstillande nivå i 2017 på disposisjonsfond, men at kommunen ligg noko høgt når det gjeld lånegjeld.
  - Kontrollutvalet vil presisera at tilrådingar frå revisor i revisjonsrapport nr. 6 må følgjast opp.
  - Utvalet har ellers ingen ting å merka til måten rekneskap og årsmelding for Tysnes kommune for 2017 er lagt fram på.

- 12** **Tilsyn frå Fylkesmannen og klagesaker til Fylkesmannen.**
Når til dømes Fylkesmannen gjennomfører tilsyn i kommunane, vert det utarbeida rapport etter tilsynet, som vert sendt til kommunen. I rapportar etter slik gjennomgang av tenesteområde, gjev Fylkesmannen tilråding, melding eller pålegg til kommunen om kva som bør følgjast opp innanfor saksfeltet. Når påpeikingane er følgd opp og utført på ein tilfredstillande måte, sender Fylkesmannen melding om at tilsynssaka er avslutta. Kontrollutvalet ser det som ei av sine oppgåver å følgja med i slike tilsynssaker.

I dette oversynet er også klagesaker som er sendt til Fylkesmannen teke inn.

Oversyn tilsyn- og klagesaker:

Helse og sosial:

Tysnes omsorgssenter – mattilsynet
MAKA kafe – dagsenteret – mattilsynet

Det har vore to forvaltningsklager:

1 klagesak institusjonsplass motteke 18.12.17, sendt til Fylkesmannen, motteke svar tilbake av 12.03.18.

1 klagesak institusjonsplass motteke 18.12.18, sendt til Fylkesmannen 18.01.19.

Oppvekst:

Barnehagane:

- Alle barnehagane har skriftleg tilsyn kvart år.
- Vågsmarka og Lunde barnehage: Stadleg tilsyn. Emne: Barnehagelova
- Tilrettelegging for barn med særskilte behov. § 19 a i Barnehagelova

Skulane:

- Tysnes skule. 2017/2018: Rett til gratis grunnskuleopplæring.
- Tysnes skule: Gjennomføring av nasjonale prøver 2017.

Barn og familie:

- Ang. klagesaker på barnevern, så vart det klagd inn ei sak til Fylkesmannen i november /desember 2018. På bakgrunn av denne klagen er det opna tilsynssak, som pr d.d ikkje er lukka.

Klagesaker:

- Barnehagemiljø, Onarheim barnehage.
- Særskild norskopplæring -- morsmålsopplæring, Uggdal skule

13 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2018.

- Orienteringssak om bemanningssituasjonen i pleie- og omsorgssektoren
- Kontrollrapport og årsmelding vedr. skatteoppkrevjarfunksjonen for Tysnes kommune
- Orientering om etikkarbeid i Tysnes kommune.
- Orienteringssak om ny personvernlov frå 2018 – konsekvensar for kommunane
- Årsmelding for kontrollutvalet for 2017
- Budsjettframlegg for kontrollutvalet sitt ansvarsområde, og budsjettstatus for KUV-budsjett, undervegs i året
- Tertialrapportar for kommunerekneskapen og finansforvaltningsrapportar
- Orientering om organisering og tilrettelegging av PPT-tenester i Tysnes kommune
- Orientering om inngått samarbeidsavtale med Bergen Barnevern.
- Meldingar om innkallingar til representantskapsmøter / generalforsamlingar til selskap der kommunen har eigarinteresser
- Utvalet har og som faste punkt på saklista – referatsaker og gjennomgang av møteprotokollar frå kommunestyret, formannskapet og hovudutvala.

Tysnes 05.03.2019

Britt Sørensen Dalsgård
leiar i kontrollutvalet